

Røveri og transport af penge

Røveri og transport af penge

Det Kriminalpræventive Råd
Odinsvej 19, 2. sal
DK-2600 Glostrup
Telefon: (+45) 43 44 88 88
Telefax: (+45) 33 43 01 39
dkr@crimprev.dk
www.crimprev.dk

1. udgave
1. oplag
Oplag: 50.000
December 2002
DKR nr.: 01-531-0446

Kreativ opsætning:
MONTAGEbureauet ApS
Tryk:
KAILOW Graphic A/S

Indhold

Røveri og transport af penge	4
Hvad er røveri?	5
Hvordan sker røverier?	5
Huskeregler – ved røveri	5
Efter røveriet	6
Krisehjælp	9
Du kan selv gøre noget	
for ikke at friste “svage sjæle”	10
Intern pengehåndtering	10
 Om transport af penge	 14
Det handler om din sikkerhed!	14
Transport til pengeinstitut	15
Ved døgnboksen	16
Transport til fods	17
Huskeregler – transport til fods	17
Transport i bil	17
Transportbilen	18
Huskeregler – transport i bil	19
 Opsummering	 19
Generelle forholdsregler	19
Under et røveri	19
Efter røveriet	20
Signalementsblanket	20
Højdemarkering	21
Signalementsblanket ved røveri	22-23

Røveri og transport af penge

Denne pjece giver nogle råd og vejledning om, hvordan du kan mindske risikoen for røveri, og hvordan du bør forholde dig, hvis du alligevel skulle blive udsat for et røveri i forretningen eller under håndtering og transport af penge.

Formålet med pjecen er:

- at give nogle enkle råd om rutiner, der øger din sikkerhed og som gør risikoen for røveri mindre
- at du er bedst muligt forberedt på en eventuel røverisituation
- at du undgår at reagere på en måde, som bringer dig selv eller andre i fare
- at du efter et røveri handler rationelt – til hjælp for eventuelle kunder og politiet
- at tabet ved et røveri bliver minimeret

Følger du rådene, bliver risikoen for røveri mindre.

Den første del af pjecen handler om røveri i butikken/virksomheden generelt, mens den sidste del beskæftiger sig med røveri under transport af penge.

Det Kriminalpræventive Råd

Hvad er røveri?

Det er røveri, når ting eller værdier fratages eller aftvinges ved vold eller trussel om vold.

Nogle gange er røverierne spontane. Andre gange er røverierne planlagt, hvor røveren har holdt øje med gerningsstedet og omgivelserne før røveriet.

Specielt vil røveren interessere sig for de daglige rutiner, f.eks. undersøge hvornår der er færrest kunder, og ud fra denne viden planlægge den bedste flugtvej.

Hvis du bemærker en eller flere personer, som viser usædvanlig interesse for omgivelserne eller opholder sig mistænkeligt længe i eller omkring ekspeditionslokalet, så nævn det for eventuelle kolleger, eller ring til politiet og fortæl, hvad du har set.

Hvis der findes foto- eller videoanlæg i forretningen, kan du optage den mistænkelige, uden at aktivere overfaldsalarmen.

Hvordan sker røverier?

De fleste røverier foregår ved, at en bevæbnet person dukker op ved kassen eller ved indgangen efter lukketid – maskeret eller umaskeret.

Huskeregler – ved røveri

- **Spil ikke helt!**
dit liv og din førlighed er mere værd end ethvert tab.
- **Bevar roen**
så vidt det er muligt.
- **Gør altid som røveren siger**
- **Gør intet, der kan udsætte dig selv eller andre for vold**

Hvis røveren har lagt en seddel foran dig, hvor der for eksempel står "Røveri – hit med pengene" – så prøv at beholde sedlen. Der kan være fingeraftryk eller andre spor på sedlen. Skub den ubemærket til side eller tab den på gulvet.

Bemærk højden på røveren, når han/hun forlader butikken. Se nærmere om højdemarkeringer på side 21.

Efter røveriet

Hvis forretningen har installeret en overfaldsalarm, så slå alarm så snart det kan ske uden risiko for dig selv eller andre. Overfaldsalarmerne må kun benyttes i forbindelse med røveri eller lignende episoder, der kræver at politiet tilkaldes med det samme.

Kontakt omgående politiet pr. telefon – tast 112 – og hold forbindelsen.

Lås lokalet.

Afspær så godt som muligt området omkring kassen og andre steder, hvor røveren har været, og lad være med at røre noget,

som røveren har berørt eller tabt. Lad være med at gå rundt, hvor røveren har været. Der kan være spor efter ham/hende du ikke er opmærksom på, men som politiet kan finde.

Skån eventuelle spor, men rør dem ikke.

Forsøg at få eventuelle kunder/vidner til at blive på stedet til politiet kommer til.

Hvis kunder eller andre vidner er nødt til at forlade stedet, inden politiet kommer, så sørg for at få deres navne, adresser og telefonnumre.

Luk ikke andre end politiet ind i forretningslokalet.

Udfyld en signalementsblanket – undgå at diskutere røverens signalement med andre. Se side 22-23, hvor der er et eksempel på en signalementsblanket.

Notér kun det, du er sikker på. Få, men gode oplysninger, er bedre end mange og usikre.

Hvis der er TV-overvågning af røveriet, så husk at sikre optagelserne til politiet.

Krisehjælp

De fleste større butikskæder har deres egne interne procedurer for krisehjælp. Derudover er der mulighed for at få professionel psykologhjælp efter et røveri til at bearbejde de reaktioner, der altid vil komme efter en så voldsom oplevelse. Kontakt evt. din brancheorganisation/faglige organisation, som tit har en fast ordning med psykologbistand.

Hurtig psykologhjælp forebygger senere reaktioner.

Du kan selv gøre noget for ikke at friste "svage sjæle"

Luk altid pengeskuffen, når der ikke sker indbetalinger eller tilbagebetaling!

I langt de fleste tilfælde vil røveren kun give sig tid til at få de penge, som ligger i pengeskuffen, så:

Hav altid så lav kassebeholdning som mulig!

Sørg for at aflevere større pengebeløb til et pengeinstitut eller i et godt pengeskab.

Er du alene i forretningen – f.eks. om aftenen, bør det overvejes at anskaffe et godt pengeskab eller en

"gulvboks", hvor du kan deponere penge uden at bruge en nøgle. Nøglen bør ikke opbevares i forretningen.

Oplys ved tydelig skiltning, at personale ikke har adgang til gulvboks eller pengeskab.

Er du alene i forretningen, så ophold dig mest muligt i forretningslokalet. På den måde fratager du en eventuel røver muligheden for at maskere sig i forretningen.

Lad så vidt muligt ingen andre komme om bag disken. Derved undgår du, at uvedkommende kommer for tæt på dig – eller at vedkommende ser eventuelle alarminstallationer o.l.

I åbningstiden skal alle andre døre end kundeindgangen være låst.

Intern pengehåndtering

"Intern pengehåndtering" er en fællesnævner for de handlinger (indbetaling, udbetaling, optælling, intern transport og klargøring), der foretages inde i forretningen.

Der skal findes klare forholdsregler på området og disse skal være kendte af både ledelsen, og personalet.

Forholdsreglerne bør som minimum omfatte:

- regler om maksimal kassebeholdning
- udførelse af kassetømning
- forholdsregler ved tyveri eller røveri, herunder hvem der udtaler sig til pressen
- brug af specielle interne transportmidler
- gangveje ved intern transport
- hvor optællingen skal ske
- måden optællingen sker på
- hvem skal foretage optællingen
- hvordan pengene skal opbevares indtil de afhentes (ekstern transport)

Kassefunktionen

I forretningen udgør kassen den største risiko for tyveri eller røveri. Det er her, pengene er tættest på kunderne. Kassen bør derfor afskærmes fra publikum, så tyveri eller røveri bliver så svært som muligt.

Kassen bør være lukket, når der ikke foregår ind- og udbetalinger. Hvis personalet forlader kassen for kortere eller længere tid, bør den aflåses og nøglen tages med.

En eventuel ekstrakasse bør altid være låst og nøglen fjernet. Hav så få penge i kassen som muligt. Dette er specielt vigtigt omkring lukketid og på andre tidspunkter, hvor der traditionelt er mange kunder.

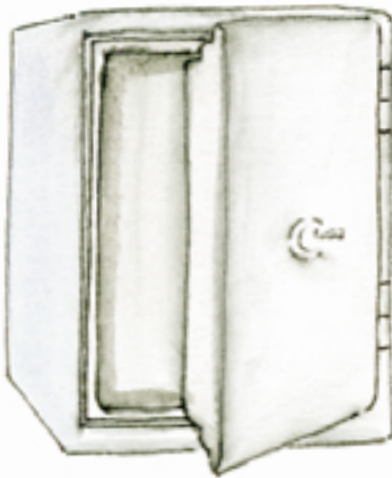
Intern transport

Transporten af penge fra kassen/kasselinje til optællingsområdet skal så vidt muligt foregå bag kasselinjen og på en diskret måde. Transportvejen skal være så hensigtsmæssig som muligt, hvilket normalt vil være den korteste vej. Er der mange kunder i forretningen, bør transporten foretages af to personer. Er der tale om større forretninger med mange kasser eller større beløb, bør tømningen ske ad flere omgange.

Optællingsrum

Optælling af penge bør ske i et rum, hvor uvedkommende (også uvedkommende personale) ikke har adgang – eller kan observere optællingen. Døren til rummet bør være låst under optællingen, og vinduer blændet af.

Efter optællingen er det en god idé at opbevare pengene i et værdiopbevaringsskab, så de ikke skal transporteres andre steder hen, inden den egentlige transport til pengeinstituttet.

Teknisk sikring

Inden for pengehåndtering findes en række tekniske løsningsmodeller, og forsikringsselskaberne stiller desuden en række krav til sikringsforholdene. Inden man anskaffer sikringsudstyr, bør forsikringsselskabet derfor konsulteres.

Få oplysninger om, hvilke dækningsregler, der gælder hos dit forsikringsselskab.

Om transport af penge

Det handler om din sikkerhed!

Transport af penge øger risikoen for tyveri eller røveri. Det er derfor vigtigt, at der findes nøjagtige interne regler for dette risikofyldte arbejde.

Der er mange gode grunde til at nedbringe risikoen: det økonomiske tab, følgeskader osv. Den vigtigste faktor er dog altid den menneskelige sikkerhed.

Interessen og motivationen for en sikker procedure og udførelse bør derfor være naturlig. Erfaringerne viser imidlertid, at fastlagte regler og procedurer ofte ikke overholdes, hvorefter risikoen for tyveri og røveri stiger.

Der er mange forskellige tekniske sikringsløsninger, som kan være fornuftige at indføre. Denne pjece vil dog udelukkende beskæftige sig med rutiner og adfærd.

Ønsker du teknisk vejledning, kan dit forsikringsselskab eller din brancheforening ofte hjælpe.

Transport til pengeinstitut

Udvælg personer til pengetransporter med omhu! *

Følg omhyggeligt de forholdsregler og arbejdsgange som er aftalt for pengetransporter – hver gang!

Revidér jævnligt arbejdsgangene – og kontrollér, at de følges.

Hold regler, rutiner og værdistørrelser hemmelige for uvedkommende.

Skab mulighed for at værdierne kan “overnatte sikkert”, så transporten kan foretages i dagtimerne.

Transporten bør fortrinsvis ske gennem hovedindgangen ud til en befærdet og oplyst gade/vej.

Variér brugen af de tasker og poser du bærer pengene i, og lad være med at bruge en taske eller pose med butikkens navn eller logo på.

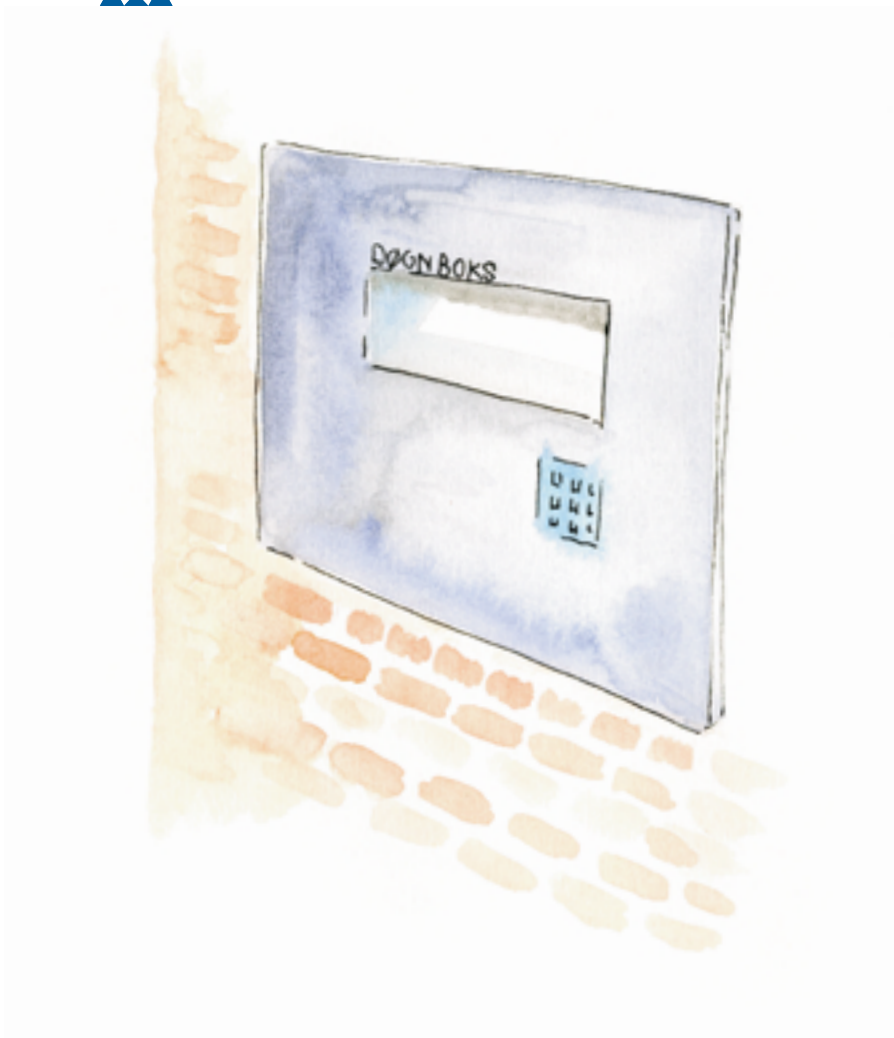
Medbring et kommunikationsmiddel, f.eks. en mobiltelefon.

Skift ofte afgangstid, rute og rutiner – derved minimeres muligheden for et planlagt overfald.

Overvej at lade et autoriseret værditransportfirma transportere større beløb.

**) Jævnfør Arbejdsministeriets bekendtgørelse 516 af 14. Juni 1996 må unge under 18 år ikke deltage i egentlige pengetransporter.*

Ved døgnboksen

Vær særlig opmærksom omkring boksen og ved boksen
– specielt når det er mørkt.

Tag ikke pengene frem, før boksen er helt åben. Spil aldrig helt
– menneskeliv betyder mere end penge!

Den største risiko for et overfald er på rutens første og sidste 100 meter. Vær derfor meget opmærksom på eventuelle mistænkelige personer.

Transport til fods

Transporter bør altid foretages af mindst to personer – en *transportør* og en *observatør*.

Observatøren går først ud af butikken og sikrer sig, at der ikke er nogen mistænkelige personer udenfor. Herefter går transportøren ud og går direkte mod banken. Observatøren følger efter i så tilpas afstand, at han kan observere og slå alarm, uden at blive inddraget i et overfald. Ved de sidste 100 meter hen til banken skal observatøren først frem og sikre sig, at der er klar bane.

Huskeregler – transport til fods

- Brug befærdede og oplyste ruter/veje
- Gå mod trafikken
- Gå tæt på bygninger
- Hold værdierne nærmest bygninger

Hvis der er mistanke om fare, så søg ind i nærmeste hus eller forretning og tilkald hjælp!

Transport i bil

Transporter bør altid foretages af mindst to personer – en *transportør* og en *observatør*. Observatøren kører bilen. Observatøren går først ud til bilen og checker både området og bilen for eventuelle mistænkelige personer eller genstande.

Ved pengeinstituttet bliver observatøren siddende i bilen, hvorfra han har overblik og kan slå alarm.

Transportbilen

Brug eventuelt en lukket varebil eller en anonym bil, som normalt bruges til andre formål.

Biler, der anvendes til værditransport, skal være i god mekanisk stand.

Huskeregler – transport i bil

- Brug befærdede ruter/veje
- Kør til pengeinstituttet uden ophold

Ved mistanke om fare

Ring til 112 og kør direkte og uden ophold tilbage til udgangsstedet eller nærmeste politi.

Opsummering

Generelle forholdsregler:

Hold altid kassebeholdningen så lav som mulig.

Diskutér aldrig sikringsforanstaltninger med uvedkommende.

Under et røveri:

- Forhold dig roligt
- Gør som røveren siger
- Behold en eventuel trusselsseddel
- Udløs alarmen hurtigst muligt
- Læg mærke til røverens påklædning
 - stemmeføring – sprog – våben o.s.v.
- Læg mærke til røverens flugtmåde og -rute

Efter røveriet:

- Ring 112 – hold forbindelsen
- Hjælp chokerede kunder og kolleger
- Beskyt spor – undgå at færdes ved og berøre de steder, hvor røveren har været
- Lås lokalet
- Udfyld en signalementsblanket
- Diskutér ikke detaljer ved røveriet, før politiet har fået din forklaring

Signalementsblanket

Signalementsblanketten udfyldes af den enkelte medarbejder, uden at han/hun diskuterer signalementet med sine kolleger. Det er vigtigt, at det er den enkelte medarbejders beskrivelse, der bliver skrevet ned, og ikke hvad kollegerne mener at have set! Signalementsblanketten findes på side 22-23.

Signalementsblanket ved røveri

LOSTING

Vedlagt signalementsblanketten, så snart det er muligt. Gør det til politiet.

ANBUD

SAMMENLIGN

PÅRØJNING

VARN

LOSTING

Alarm 112

Alle ved røveri
- tag ikke noget på dig (især i nærheden af politiet)

Tag en af ledende til politiet

Højdemarkering

Højdemarkeringsstriber er tre stykker kulørt tape, der er klæbet op på indersiden af en dørkarm. De tre stykker tape har hver sin farve og opsættes i tre forskellige højder med 10 cm mellemrum – f.eks. 170 cm, 180 cm og 190 cm.

Når en røver forlader en butik efter et røveri, kan personalet med nogenlunde sikkerhed oplyse politiet om røverens højde.

Hvis røverens hårtop f.eks. flugter med det mellemste stykke tape, kan man fastslå højden som 180 cm incl. fodtøj.

Højdemarkeringsstriber bør opsættes på alle døre i tilknytning til butikslokaler, hvor et røveri kan tænkes at forekomme.

Udfyld signalementsblanketten, så snart det er muligt: Giv den til politiet.

UDSEENDE

Køn

☐ Mand ☐ Kvinde

Alder Højde

Kropsbygning

☐ Spinkel ☐ Kraftig ☐ Alm.

Hudfarve/nationalitet

Sprog/tale

Holdning/gang

Hårfarve/frisure

ANSIGTET

Skæg

☐ Fuldskæg ☐ Overskæg ☐ Hageskæg

Øjenfarve

Tænder (evt. tandstilling)

Specielle ansigtstræk som du mener at huske

Evt. maskering

SÆRL. KENDETEGN

☐ Ar/mærker

☐ Brillor ☐ Solbriller

☐ Tatovering ☐ Piercing

Beskrivelse

☐ Smykker ☐ Ur ☐ Andet

Signalementsblanket ved røveri

PÅKLÆDNING

Beskriv gerningsmandens påklædning

Frakke/jakke

Bukser

Skjorte/bluse/kjole

Slips/tørklæde

Sko

Hovedbeklædning

VÅBEN

Revolver

Pistol

Oversavet
jagtgevær

Hvilket våben brugte gerningsmanden?

☐ Revolver

☐ Pistol

☐ Oversavet jagtgevær

☐ Kniv

Beskriv en evt. flugtbil (reg.nr., mærke, farve o.l.)

Flugtrute

Hvad sagde gerningsmanden?

Hvad skete der? Fortsæt. evt. på eget ark

TID/STED

Sted

Tidspunkt

Dit navn

Dato

Underskrift

Alarm 112

Bliv ved telefonen

– Læg ikke røret på! Ring til nærmeste politi.

Pjecen giver gode råd om, hvordan man mindsker risikoen for røveri i forretninger, og hvad man gør, hvis man udsættes for røveri. Der er også en vejledning i, hvordan man tilrettelægger forretningens pengehåndtering og pengetransport mest sikkert.

Det Kriminalpræventive Råd

Odinsvej 19, 2. sal
DK-2600 Glostrup
Telefon (+45) 43 44 88 88
Telefax (+45) 33 43 01 39
dkr@crimprev.dk
www.crimprev.dk

